

Introduktion

Etablering på arbetsmarknaden handlar ganska lite om ursprung eller bostadsort utan i första hand om kompetenser. Självklart spelar kunskap i det svenska språket stor roll för att etablera sig på svensk arbetsmarknad. Det finns dock en stor risk att alla utrikes födda anses ha svårt att etablera sig när den största nackdelen på arbetsmarknaden både för inrikes och utrikes födda är avsaknad av gymnasiekompetens. Det är viktigt att bli bättre på att se varje arbetslös persons individuella förutsättningar till jobb och förbättra dessa.

Det råder stor samsyn mellan de som är aktiva för att skapa förutsättningar för fler och de utredningar som LO har gjort. Verktögen för etablering på arbetsmarknaden finns. Nedan har vi sammanställt drygt trettio förslag som både är genomförbara och där de testats effektiva. Förslagen är hämtade från intervjuer med politiker och tjänstemän i Göteborg och Gullspång samt från tjänstemän på LO-distriktet i Västsverige och LOs rapporter..

Att många står utanför arbetsmarknaden under lång tid innebär en maktförskjutning där arbetsgivarorganisationer och borgerliga politiker vill påverka samhället mot sämre anställningsvillkor och mindre trygghet på arbetsmarknaden genom att minska kollektivavtalens värde.

Förutom gymnasiekompetens är också tiden en person vistats i Sverige avgörande för sysselsättningsgraden. Det tar generellt längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden. En av anledningarna är att etableringsstöden inte gäller anhöriginvandrare till nyetablerade som inte är flyktingar, dessa är ofta kvinnor. Det finns alltså även en jämställdhetsproblematik vid inträdet på svensk arbetsmarknad

Förslag för snabbare etablering av nya svenskar

- Påbörja svenskundervisning och kartläggning av utbildning och arbetslivserfarenheter dag ett i asylprocessen.
- Snabbare validering av nyanländas betyg och examen.
- Korta kompletterande utbildningar för nyanlända och andra personer med arbetslivserfarenhet eller viss utbildning.
- Samverkan och dialog med arbetsgivare och fackliga organisationer om hur man ska underlätta för människor att få sitt första jobb i Sverige.

- Aktiv integrationspolitik i samverkan med det civila samhället. Ett exempel är språkcaféer som samlingsplats för lokala medborgare och nyanlända där personer med nystartsjobb kan arbeta.
- Arbetsplatsförlagd sfi-undervisning.
- Bransch- och yrkesanpassad sfi-undervisning.
- Väntetiden för eget boende måste kortas.

Förslag för kompetensutveckling

- Flexication – individualiserade korta utbildningar som ger tillträde till arbetsmarknaden.

- Satsning på alternativa studievägar för personer som inte har gymnasiekompetens, däribland folkhögskolor och system med kortare kurser.

- Ett kunskapslyft i två nivåer för flykting- och anhöriginvandrare.

Det första steget bör ge möjlighet till gymnasiekompetens när sådan saknas. Det andra steget gäller gymnasialt och eftergymnasialt utbildade och bör inriktas på att validera kunskaper, bedöma yrkeskompetensen och erbjuda kompletterande utbildningar.

Förslag till kommunala/regionala åtgärder

- En aktiv politik som samverkar med det lokala näringslivet. En idé är att skraddarsy utbildningar i samarbete med det lokala näringslivet.

- Samverkan inom regionen genom bättre kollektivtrafik och infrastruktur skulle skapa större möjligheter för pendlare.

- Bostadsbyggande och bättre rotation på bostadsmarknaden, vilket skulle frigöra större bostäder.

- Kompetenscenter som samlar personal från Arbetsförmedlingen, socialtjänsten, utbildningarna, näringslivet och det civila samhället på ett ställe.

- Alla som fått försörjningsstöd under nio månader får möjlighet att läsa in gymnasiekompetensen med bibehållet försörjningsstöd.

- Social hänsyn vid upphandlingar.

Upphandlade företag ska anställa personer som befunnit sig långt från arbetsmarknaden.

- Särskilt stöd till nyanlända elever som börjar direkt i de högre årskurserna i grundskolan.

Förslag till arbetsmarknadsåtgärder

- Instegsjobb där deltagarna varvar arbete och studier.

- Anställningsstöd för personer som varit utanför arbetsmarknaden under mycket lång tid.

- Samordna arbetsmarknadsåtgärder och utbildning.

- Anställningsstöd där 25 procent av arbetstiden ska användas till studier.

- Praktik som ger människor en första förankring i arbetslivet.

- Subventionerade anställningar bör betraktas som ordinarie arbeten och därmed innebära att det går att kvalificera sig till arbetslöshetsförsäkringen.

- Arbete med stöd bör i hög grad likna ordinarie arbeten eftersom det stärker övergången till arbete utan stöd.

- Bättre matchning mellan utbildning och arbete med stöd.

- Subventionerade anställningar bör vara förknippade med kollektivavtalsliknande anställningsvillkor och löner.

- De lönenivåer som omfattas av subventioner bör höjas kraftigt

Övriga förslag

- En statlig politik som tar ansvar för mindre kommuner och att all service inte försvinner.

- Utbyggnad av infrastruktur, som bredband och kollektivtrafik.

- Ökad likvärdighet i skolsystemet med särskilda satsningar på skolor med låg andel elever som når behörighet till gymnasiet.

- För att motverka diskriminering behövs resurser som möjliggör en god bild av varje arbetssökandes kompetens och erfarenheter i kombination med regelbundna stödande kontakter.